

दुर्लभतरमपि परिपंथिभिः कामाद्येभ्योरेः सेवतमनोदुःसरस्यमपीत्यर्थः ॥८॥ पूजयन् ब्रह्मणमिति शेषः ॥९॥ ब्रह्मणेभ्यस्तद्गारादेवादयस्तप्येतीत्यर्थः ॥१०॥ यद्यहोऽति तत्तत्कुरुते ॥११॥ १२॥ १३॥ लब्धापिननु
भूषसेनप्राप्तो विमादोऽपि तपस्विनिकारुण्यभावात्तन्नाशयसीति भावः ॥१४॥ दुर्लभे ब्रह्मण्यप्राप्यापि नाचुतिष्ठेति तदुचिताच्च शमोदमस्तपःशोचंस्तानि रानेवमेव न ज्ञाने विज्ञानमस्ति न च ब्रह्मकर्मस्वभाव

शक्रउवाच मते गब्रह्मण्यत्वं ते विरुद्धमिह दृश्यते ॥ ब्रह्मण्यं दुर्लभतरं सेवतं परिपंथिभिः ॥८॥ पूजयन् स्वस्वमाप्नोति दुःखमाप्नोत्यपूजयन् ॥ ब्रह्मणः सर्वभू
तानां योगक्षेमसमर्पिता ॥९॥ ब्रह्मणेभ्यो नु तृप्यंते पितरो देवतास्तथा ॥ ब्रह्मणः सर्वभूतानां मते गपर उच्यते ॥१०॥ ब्रह्मणः कुरुते तद्विद्यथा यद्यच्च वां च्यति
ब्रह्मास्तु संविशन्ते नीर्जायमानः पुनः पुनः ॥११॥ पर्यायेतात कस्मिंश्चिद्ब्रह्मण्यमिह विंदति ॥ तदुत्सृज्येह दुष्प्रापं ब्रह्मण्यमकृतात्मभिः ॥१२॥ अन्ये वरं वृणी
ष्वत्वं दुर्लभोयं हिते वरः ॥ मते गउवाच किं मां तदसि दुःखार्तं मृतमारयसे च मां ॥१३॥ त्वां तु शोचामि यो लब्ध्वा ब्रह्मण्यं न बुभूषसे ॥ ब्रह्मण्यं यदि दु
ष्प्रापं त्रिभिर्वर्णैः शतक्रतो ॥१४॥ सुदुर्लभं सदा वाप्यनाचुतिष्ठेति मानवाः ॥ यः पापेभ्यः पापतमस्तेषामधम एव सः ॥१५॥ ब्रह्मण्यं यो न जानीते धनं लब्ध्वेव
दुर्लभं ॥ दुष्प्रापं खलु विप्रत्वं प्राप्तं दुरनुपालनं ॥१६॥ दुरवापमवाप्येतन्नानुतिष्ठेति मानवाः ॥ एकारामो ह्यहं शक्र निर्दोहो निष्परिग्रहः ॥१७॥ अहिंसा दम
मास्थाय कथं नार्हामि विप्रतां ॥ दैवं तु कथमेतद्देयदहं मातृदोषतः ॥१८॥ एतामवस्थां संप्राप्तो धर्मज्ञः सन्पुरंदर ॥ नूनं दैवं न शक्यं हि योरुषेणातिवर्तितुं ॥
यदर्थं यत्नवानेव न लभे विप्रतां विभो ॥ एवं गते तु धर्मज्ञा तु मर्हसि मे वरं ॥२०॥ यदि ते ह मनुग्राह्यः किंचिद्वा सकृत्तमम ॥ वैशंपायन उवाच
वृणीष्वेति तदा प्राह ततस्तं बलवृत्रहा ॥२१॥ चोदितस्तु मर्हं देणु मते गः प्राब्रवीदिदं ॥ यथा कामविहारी स्यां कामरूपी विहंगमः ॥२२॥ ब्रह्मक्षत्राविरोधे
न पूजां च प्राप्नुयामहे ॥ यथा ममाक्षया कीर्तिर्भवेच्चापि पुरंदर ॥२३॥ कर्तुमर्हसि तद्देव शिरसा त्वां प्रसादये ॥ शक्र उवाच छंदो देव इति ख्यातः स्त्रीणां
पूज्यो भविष्यसि ॥२४॥ कीर्तिं श्रुतेः तुलावत्स त्रिषु लोकेषु यास्यति ॥ एवं तस्मै वरं दत्त्वा वासवोऽंतरधीयत ॥२५॥

जमिति भगवदुक्ता नूनं सेवंतेऽतः प्राप्तमपि दुःसरस्यमिति भावः ॥१५॥ न जानीते रक्षितुमिति शेषः ॥१६॥ १७॥ दैवं प्राक्कर्म यत्प्रयतः ॥१८॥ एतां ब्रह्मण्यस्वरूपां ॥१९॥ २०॥ २१॥ २२॥ २३॥ २४॥ २५॥